

Én magam is, mint majdnem mindenki a nyugati világban, rokonszenvezem a tibeti néppel. Érdekes, izgalmas az ország, tele történelmi emlékekkel és gyönyörű, titokzatos buddhista kolostorokkal. A dalai láma egy romantikus személyiség, aki erőszakmentességet hirdet, sőt állítólag beérné hazája autonómiájával is. A tibetiek hősie ellenállása is sokak szívét megdobogtatta, amikor a hatalmas Kína kegyetlenül vérbe fojtotta függetlenségi harcukat 1959-ben. Teljes szívvel és lélekkel mellettük vagyunk tehát sok millióan – de ha rajongunk Tibetért, miért nem rajongunk Palesztináért? Vagy épp Csecsenföldért? Esetleg Baszkföldért? Vagy más meghódított országért? Világszerte tüntetéseken tiltakoznak Peking elnyomó politikája ellen, számos országban az olimpia bojkottját fontolgatják, az európai állami vezetők pedig nem vesznek részt a nyitóünnepségen. Szép, szép... De miért nem kavar hasonló érzelmeket más meghódított népek sanyarú sorsa? Nos, ahhoz, hogy a világ népei szolidaritást vállaljanak egy meghódított nemzettel, néhány feltételnek alighanem meg kell felelni. Így jó, ha az elnyomottak elvesztett országa érdekes, romantikus föld, amelynek hosszú történelme van. Továbbá kell, hogy legyen egy kiemelkedő, karizmatikus vezető, aki képes rokonszenvet kelteni maga iránt a világban. Aztán a világ közvéleményének tetszik az is, ha a szabadságáért küzdő nép nem folyamodik erőszakhoz. Ezek a feltételek Tibet esetében kivétel nélkül fennállnak. Hiszen Tibet romantikus, érdekes, nagy múltú ország, a tibetieknek van vezére is, a dalai láma személyében. Aki roppant népszerű külföldön, részben azért is, mert erőszakmentes harcot hirdet. A csecsenek, a palesztinok, a baszkok, a kurdok vagy épp a tamilok esetében azonban teljesen más a helyzet. Ezeknek a szerencsétlen népeknek a hazája persze érdekes, romantikus föld, jelentős történelmi hagyományokkal. Nincs azonban karizmatikus vezetőjük, és egyes csoportjaik a békés harcot régóta kilátástalannak tartják. Így azután hódítóiknak sikerült őket vérszomjas terroristákként, sőt bűnözőkként lefesteni. Aztán vannak olyan népek is, mint például a skótok és még inkább az idegen uralom alá került magyarok, akik sérelmeiket a mai napig nem voltak képesek a világ közvéleményének tudomására hozni. A palesztinok és a csecsenek azért sem tudták belopni magukat a nyugatiak szívébe, mert muszlim vallásúak. A baszkok megítélésében pedig hátrányt jelent, hogy széles körű autonómiát kaptak Spanyolországtól, amelyet a nép többsége láthatólag elfogad. Csupán egy kisebbség óhajtja a teljes függetlenséget. Az északi katolikusoknak viszont Gerry Adams személyében karizmatikus vezérük is volt, ám alighanem az IRA erőszakos akciói viszolygást váltottak ki a világban. (Noha az IRA erőszakos akciói nélkül aligha élvezne autonómiát ma az északi tartomány.) Néhány kirívóan durva terrorcselekmény (esetleg némi titkosszolgálati „rásegítés”) a csecsenek legelszántabb híveit is eltántorította. Na de akkor vajon minek köszönhetik sikerüket a koszovói albánok? Hiszen az egykori szerb, illetve jugoszláv tartomány különösebben nem varázsolta el a világot érdekességével és szépségeivel. (Noha egyébként érdekes és szép ország.) Igaz, Ibrahim Rugova, aki egyébként erőszakmentességet hirdetett, már-már karizmatikus személyiséggé nőtt. 2006-ban bekövetkezett halála után azonban a Koszovói Felszabadítási Hadsereg egykori irányítója, Hashim Thaci lett a koszovói albánok vezetője. (Mint miniszterelnök.) A koszovói albánok felé akkor fordult a világ rokonszenve, amikor a médiák bemutatták, miként kényszerítik őket menekülésre a „vérszomjas” szerbek. Ez 1999-ben történt, amikor a NATO Szerbia bombázását szerette volna megindokolni a világ előtt. A médiák ezúttal sem a valóságot mutatták be, vagy legalábbis erősen torzítottak: a szerbek bűntetteit felnagyították, az albánok erőszakos cselekményeit elhallgatták. Persze még így sem kétséges, hogy az igazság az üldözött, az elnyomott nép oldalán állt. Vagyis ami a lényeg, túl a romantikán, tisztos történelmi hagyományokon és karizmatikus vezéren: Amerikának, illetve a

világot uraló pénzligarchiának érdekében áll-e egy-egy nép függetlenségi harcának a támogatása vagy sem? Legfőképp ezen múlik a siker! A palesztinok, a baszkok, az északi katolikusok, a magyarok és részben a kurdok elnyomói az USA szövetségesei. Ezzel szemben a szerbek, illetve Tibet urai az amerikaiak ellenfelei. Koszovó függetlensége nem csupán Szerbiát gyengítette meg, de Oroszországot is! Továbbá Amerika egy fontos támaszponthoz jutott a Balkán-félsziget déli részén. (Sőt, állítólag olajforrások is vannak a közelben.) Tibet esetében pedig arról van szó, hogy a világ egyedüli szuperhatalma borsot akar törni a jövő szuperhatalmának orra alá. Az USA számára a legfőbb rivális egyre inkább Kína lesz. Márpedig egy sikeres olimpia igencsak növelte volna Peking népszerűségét a világban. Az olimpia fényét már egészen biztosan beárnyékolják a tibeti események – de Tibet ügye valószínűleg nem fog lekerülni a világpolitika napirendjéről az elkövetkező években vagy évtizedekben. Kína tekintélyét és stabilitását a tibeti nép elnyomásának állandó fölemlegetésével szeretnék az amerikaiak aláásni. A jelek szerint sikerrel. Sőt, talán a CIA szerepet játszott a felkelés kirobbantásában is. Pedig Peking egészen biztosan nem engedi ki karmai közül a szerencsétlen országot – ha megtenné, nagyhatalmi törekvéseit kockáztatná. Kína másra sem vágyik, minthogy a világ egyik – ha nem épp a legelső – birodalma legyen. Ezért a jelenlegi körülmények között Tibet függetlensége legalább annyira elképzelhetetlen, mintha mondjuk Texas jelentené be elszakadását Amerikától. (1836 és 1845 között Texas független állam volt, és ma is vannak elszánt hívei az önállóságnak.) A csecsenek, a palesztinok, a baszkok, a tamilok, a nyugat-szaharaiak, a korzikaiak, a törökországi kurdok, a határon túli magyar testvéreink, no és a többi, idegen uralom alatt élő, elnyomott nép szabadsága nem áll érdekében a világot uraló szuperhatalomnak. Ezért – noha követeléseik éppen annyira jogosultak, mint a tibetieké vagy épp a koszovói albánoké – értük nem szól a harang. Szenvedéseiket nem ecsetelik az amerikai birodalom járszalagjára fűzött médiák. Nem indul az ő ügyüket felkaroló propagandakampány, és nem kapnak amerikai pénzt és fegyvert. Ezért hamis némiképp a Tibetért aggódó médiakórus. Rendszerben, álljunk ki Tibetért, de akkor a többiekért is! Akiket senki sem támogat, akik Amerika útjában vannak, és akiket „terroristának” és „bűnözőnek” bélyegeznek. Az ő harcuk talán sok esetben kilátástalannak tűnik. De talán számukra is van remény. Az iraki és afganisztáni szabadságharcosok megmutatták, hogy az USA sem mindenható. És amiként a költő mondja: „Felforgat a nagy századok érckeze Mindent: ledűlt már a nemes Ilion, A büszke Karthágó hatalma, Róma s erős Babylon leomlott.” (Berzsenyi: Magyarokhoz I.) Bizony, a birodalmak sem örökéletűek. Felvirradhat még a leigázott, hazájuktól megfosztott népek napja.